

Remissvar promemoria med förslag till ändrade bestämmelser för vattenmiljö och vattenkraft (Dnr M2017/01639/R)

Sammanfattning

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag att vattenverksamheter med koppling till produktion av vattenkraftsel ska förses med moderna miljökrav. Länsstyrelsen förordar dock att lagförslaget bättre tillvaratar/utvecklar möjligheterna till faktisk samordning av prövningen som föreskrivs i miljöbalken.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att domstolen ska förordna en sakkunnig med uppgift att företräda den nationella planen i prövningen.

I tillägg till utredningens förslag om nationell plan vill länsstyrelsen lyfta behovet av tydlig ansvarsfördelning mellan olika myndigheter samt att resurser säkras till respektive myndighet att implementera planen. Det är även av stor vikt att kulturhistoriska anläggningar beaktas i planen. Vi vill också uppmärksamma att de förslag som förslås inte kan hanteras med Länsstyrelsens befintliga resurser.

I övrigt avstår Länsstyrelsen från att lämna synpunkter.

10.1 Skyldighet att ha moderna miljövillkor

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag, men vill framhålla följande.

Med moderna miljövillkor avses enligt förslaget villkor som inte är äldre än tjugo år. Prövningsmyndigheten får bestämma en kortare eller längre tid inom vilken nästa uppdatering av miljövillkoren ska ske för att miljövillkoren ska hållas moderna. Enligt Länsstyrelsen kan det behöva förtydligas hur förslaget om moderna miljövillkor förhåller sig till bestämmelserna om omprövning i 24 kap. 5 § miljöbalken för det fall en uppdatering av miljövillkoren behöver göras tidigare.

Det är oklart i promemorian i vilken omfattning den nationella planen kommer att styra omfattningen av omprövningen. Det är enligt länsstyrelsens uppfattning långsiktigt viktigt att alla villkor och bestämmelser omprövas mot miljöbalkens bestämmelser, därmed även tillstånd som innehåller bestämmelser som anger längre och kortare tid än 20 år för uppdatering.

10.2 Nationell plan för moderna miljövillkor

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag, men vill framhålla följande.

I förslaget talas om att verksamheter som påverkar en och samma vattenförekomst, vattendrag eller avrinningsområde behöver ”prövas i ett sammanhang” som korresponderar med planens helhetssyn. Detta gäller enligt förslaget ”även om de inte prövas samtidigt”.

Enligt Länsstyrelsens mening är detta motsägelsefullt eftersom det saknas förslag om hur denna prövning ska ske i praktiken. Hur ska t.ex. beslut från andra prövningsförfaranden kunna vägas in och beslut om bördefördelning göras inom ett vattensystem med individuella prövningar?

Länsstyrelsen vill erinra om bestämmelsen i 16 kap. 8 § miljöbalken och förordar att lagförslaget bättre tillvaratar/utvecklar de möjligheter till samordning av prövningen som föreskrivs där. Notera även motivuttalandet¹ som anger att sådana samordningsfrågor kan regleras i generella föreskrifter med stöd av 9 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken. Lagstiftningen behöver också rent faktiskt möjliggöra en helhetssyn och att t.ex. jämföra och koordinera behovet av åtgärder vid en verksamhet med vad som kan uppnås med åtgärder vid andra verksamheter uppströms eller nedströms för att säkerställa att MKN följs i vattensystemet.

Flera myndigheter/centrala verk ska ta fram planen och ansvarsfördelningen mellan olika myndigheter behöver klargöras. Det är viktigt att Länsstyrelsen är delaktig när planen tas fram och att resurser säkras till respektive länsstyrelse för att delta i utveckling av planen. I den nationella planen behövs även kulturmiljövärden beaktas.

10.3 Sakkunniga företräder den nationella planen

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag. Deltagande myndigheter bör och kan hantera detta på egen hand, utan sakkunniga. Att en enskild sakkunnig görs till särskild uttolkare av den nationella planen är olämpligt. Det är bättre om de myndigheter som deltar i prövningen får yttra sig enligt befintliga processuella bestämmelser i 22 kap miljöbalken. De ställningstaganden som myndigheterna gör innefattar en bredare beredning med fler kompetenser än en enskild sakkunnig erbjuder, vilket ger bättre förutsättningar att tillvarata intentionerna i den nationella planen i prövningen.

10.5 Tillståndsprovning får vänta tills det är dags för provning enligt den nationella planen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men anser att avsteg från turordningen från den nationella planen kan behövas göras om särskilda skäl finns, tex. dammsäkerhet.

10.7 Rättegångskostnader

Länsstyrelsen har inga synpunkter på förslaget men ser att resurser måste säkras till Länsstyrelsen för eventuella rättegångskostnader.

¹ Prop. 1997/98:45 del 2, s. 209.

10.8 En branschgemensam finansiering (fond)

Länsstyrelsen efterlyser en tydligare beskrivning av utförandet av fondlösningen, tex vilka som kan ta del av finansiering från fonden och vilken typ av miljöförbättrande åtgärder som kan finansieras. Det bör förtydligas om utrivning av en damm även kan bekostas med medel från denna fond.

10.9 Båtnadsregeln tas bort

Länsstyrelsen efterlyser mer analys av konsekvenserna om båtnadsregeln tas bort. Promemorians beskrivning och analys är alltför begränsad för att ligga till grund för ett väl avvägt ställningstagande.

10.17 Fortsatt skydd av nationalälvarna och andra särskilt skyddsvärda älvsträckor

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget i denna del.

Beslutet om yttrande har fattats av länsrådet Claudia Gardberg Morner, med funktionschefen för Vatten, miljö och klimatfunktionen Anna Forslund som föredragande. I ärendet har miljövarddirektören Anne-Li Fiskesjö och länsjuristen Måns Cederberg deltagit.

Claudia Gardberg Morner

Anna Forslund

